

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end forannævnte landes vedkommende i St. Olafs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 øre pr. petilinie.

Vore ærede abonnenter i Norge udenfor Kristiania, i Sverige og Danmark, Tyskland, Østerrige og Luxemburg bedes fornye sit abonnement igjennem posten snarest. Abonnenterne i Kristiania og i andre lande end de ovennævnte, der ikke har afbestilt det inden den 1ste januar, betragtes fremdeles som abonnenter.

Den hl. fader, pave Leo XIII., udtaler sig i sin rundskrivelse af 15de oktober som følger:

„Hovedmidlet, vore modstandere betjener sig af, er pressen, som de for en stor del enten over indflydelse paa eller underholder. Derfor stiller det alvorlige krav sig til katolikkerne, at sætte en god presse imod den slette for at forsvare sandheden, beskytte religionen, hævde katholsk ret. Den katholske presse har til opgave at blotte kirkens fienders slette bestræbelser, at understøtte Guds hus's hyrder i deres arbejde og at fremme de katholske interesser. Derfor er det ogsaa katolikernes pligt at understøtte denne presse kraftig; de skal unddrage den slette presse al slags bistand, hvorimod de skal søge at bringe den gode presse til frodigt liv, saavidt enhver i sin stilling formaar det.“

Politisk oversigt.

Den hl. stol vil foretage følgende udnævnelser: nuntius i Lissabon, Vanutelli, bliver statssekretær istedenfor kardinal Rampolla, der overtager formandsposten i Propaganda-kongregationen, hvis hidtidige formand, den almindelig afholdte kardinal Simeoni, er for gammel til at varetage det dermed forbundne arbejde. Propagandaens sekretær Jacobini gaar som nuntius til Lissabon.

Det italienske parlament vil der blive forelagt et lovforslag, som giver regjeringen ret til at tage den anerkjendelse tilbage, som den kræver, at biskoper skal have. Naar altsaa en biskop f. eks. tager ordet for pavens ret overfor regjeringen, skal denne kunne „afsætte“ ham.

Der er opdukket rygter om, at flere religiøse ordener vil sælge sine eiendomme og forlade Frankrige. Hovedgrunden er, at der er udgaaet en lov, som i kort tid maa ruinere dem. Naar et ordenstem dør, skal

ordenen betale staten 11 $\frac{1}{4}$ pct. af efterladenskaberne, og det i ethvert skattedistrikt, hvor ordenen har klostre; skatten kan derved komme til at beløbe sig til over 2000 pct.

Det tyske forbundsraad har forkastet den af rigsdagen i førstningen af aaret vedtagne bestemmelse om, at theologer, der tjener som etaarige frivillige, skulde have lov at aftjene sidste halvaar i sygepleien. — Tysklands østafrikanske embedsmænd Emin pascha og major Wissmann kan ikke forliges, hvorfor førstnævnte maa vige pladsen.

I det hollandske andetkammer er der indbragt forslag om at gjenoprette gesandtskabsposten ved Vatikanet.

Mellem de to irske partier har der i Kilkenny staaet en voldsom kamp, hvor der skulde finde et parlamentsvalg sted. Parnell blev slaet.

Fyrst Nikita af Montenegro har befalet, at man skal lægge sig efter dyrkelse af vin og oliven; de i hæren tjenestegjørende har faaet specielt paalæg i saa henseende.

Medens De forenede stater indførsel i de første 10 maaneder af aaret var 698.431.000 dollars (2598.163.000 kr.) og udførselen 670.060.000 dollars (2492.623.000 kr.), saa har England og Frankrige i de 11 første maaneder havt en indførsel af henholdsvis 381.507.300 lstrl. (6267.131.400 kr.) og 4034.688.000 francs (2904.975.360 kr.) og en udførsel af henholdsvis 242.158.600 lstrl. (4358.854.800 kr.) og 3348.000.000 fres. (2410.560.000 kr.).

Sultanen af Witu, hvis hovedstad er bleven ødelagt af englænderne, hvis land de har lagt under engelsk „beskyttelse“, og paa hvis hoved de har sat belønning, har som hevn ødelagt den engelske missionsstation ved floden Tana, dræbt det indfødte tyende og taget europæerne med sig som gidsler.

Den brasilianske republik er bleven anerkjendt af Belgien.

Ugekalenderen, se sidste side.

Rosenkransen og altrets hl. sakrament.

af abbé C. Coupé.

(Indsendt.)

For nogle aar siden ytrede vor hl. fader Leo XIII., at det ikke var nok at opmuntre de troende til at bede rosenkransbønnen; han erklærede offentlig, at kirken i de vanskelige tider, som den gennemgaar, sætter sin forhaabning til denne bøn og med tillid venter Marias hjælp.

For at fremskynde befrielsens lykkelige dag anordnede han for oktobermaaned fromme andagtsøvelser, som fra da af har gjort denne maaned til en rosenkransmaaned; thi hver eneste dag i denne maaned maa rosenkransen bedes i alle kirker i den katholske verden.

For at lette katolikerne denne andagtsøvelse og for at sætte dem istand til deraf at øse rigelige frugter til et kristeligt levnet, har jeg anseet det for nyttigt at fremsætte nogle betragtninger over de gjensidige baand, som knytter rosenkransen og altrets hl. sakrament sammen, og de praktiske slutninger, som følger deraf; og skjønt oktobermaaned er forbi, har jeg tænkt, at de følgende betragtninger ikke desto mindre skulde være nyttige, da rosenkransen hver dag hele aaret rundt bedes under messeofret i missionens kirker.

Betragter man rosenkransens andagtsøvelse og altrets hl. sakrament, bliver man overrasket ved at se, hvor inderlige de baand er, som forbinder dem, saa at det alene kunde være en indskydelse fra oven, som har bevæget paven til at forene dem i oktobermaanedes høitidelige bønner. Det mest ophøiede i det kristelige liv ligger deri, og vor guddommelige frelsers plan har her sin mystiske opfyldelse. Jesus er veien, som fører menneskene til Gud; Maria er veien, som fører menneskene til Jesus. At gaa til Jesus ved Maria, at gaa til Gud ved Jesus, er den smukke og guddommelige vandring, som enhver kristen maa gjøre i sine pilegrimsdage paa denne jord. Men Jesus findes virkelig og væsentlig i altrets hl. sakrament; der maa vi søge Ham. Maria findes især i den andagtsøvelse, som hun selv har kaldet „sin rosenkrans“, og det er især ved sin rosenkrans (en vei, som virkelig er strøet med roser), hun skal føre os til sin guddommelige søn.

Thi hvad er rosenkransen? Rosenkransen er en af kristendommens mest levende bønner, en bøn, der ikke består — som det altfor ofte menes — i at fremsige paa ensformig maade en række af „Fadervor“ og „Hil dig, Maria“, men som faar os til at forene med denne fremsigelse betragtningen af de forskjellige

hemmeligheder i Jesu Kristi liv. Rosenkransen er en ihukommelse af menneskevordelsens og forløsningens store verk. Det er Jesu fødsel, ungdom, lidelse, død, opstandelse, himmelfart, kort sagt hele hans liv, som ved betragtningen passerer forbi vor sjæls øine i en række af glædelige, smertelige og herlige billeder; det er Jesus Kristus selv, som lever paany og bliver vort kristelige livs aandelige næring; det er vort tilbedelsesværdige mønster, som stedse fremstilles for os og opmuntrer os til at gjengive i os hans guddommelige træk. Ja, jeg gjentager det, er ikke rosenkransen kristendommens mest levende bøn? Det kristelige liv er i virkeligheden ikke andet end frembringelsen af Jesu Kristi guddommelige forbillede i sjælen. En kristen bør uden ophør arbeide paa at blive en anden Jesus Kristus, at indprente i sit hjerte hans guddommelige sind, at iføres hans dyder, at efterligne hans sagtmodighed, hans ydmyghed, hans kjærlighed, hans iver, hans renhed, hans fattigdom, kort, alle hans dyder. Men for at efterligne, for at frembringe paany et mønster, maa man stedse have det for øie, og naar denne frembringelse er et helt livs arbeide, saa maa forbilledet bestandig være for vore øine. Men det er netop, hvad rosenkransen bevirker, naar denne andagtsøvelse er vel forstaaet.

Hvad er nu altrets hl. sakrament? Vor guddommelige religions midtpunkt, sakramentet, som alle de andre sakramenter dreier sig om og sigter hen til; det er fortsættelsen og udvidelsen af det virkelige og væsentlige minde om menneskevordelsens og forløsningens hemmeligheder. Det er menneskevordelsen og forløsningen, som fornyes gennem alle tider og foreviger blandt os vor Guds og frelsers nærværelse. Jesus er tilstede i altrets hl. sakrament. Han er der! Disse tre ord henrykker en kristens hjerte. Den kristnes tro gennemtrænger sakramentets slør og rækker ind til tingenes virkelighed. Han ser under denne hvide hostie Jesus selv, Jesus helt, Jesus i alle sit livs omstændigheder. Ja, troen lærer os det, vi tror det af hjertet, og vi bekjender det med munden; vi føler det i en andægtig kommuniens søde og guddommelige glæder. Han er virkelig der, vor Gud, vor frelser, vor ven, vort mønster, Jesus Kristus.

Man ser nu straks heraf, hvor inderlige de baand er, som forener rosenkransen og altrets hl. sakrament. Rosenkransen er Jesu Kristi menneskevordelse, som betragtes; altrets hl. sakrament er Jesu Kristi menneskevordelse, som fortsættes. De store hemmeligheder i Vorherre Jesu Kristi liv, som rosenkransen frembyder til vor betragtning, er os frem-

stillede levende og virkeliggjorte hver dag paa vore altre. Det er bestandig Jesus Kristus nærværende, skjønt paa en forskjellig maade. Rosenkransen bliver paa en maade den oplysende tekst til altrets hl. sakrament, den omstændelige udvikling af de store ting, som indeholdes i dette guddommelige minde. De store billeder i forløsningens verk, som rosenkransen, det ene efter det andet, fremstiller for vor sjæls aandelige blik, er virkelig og væsentlig gjengivne paa altret og i tabernaklet. Han er der i sin tilværelses glædefulde hemmeligheder, denne Jesus, hvis menneskevordelse i den hl. jomfru Marias skjød man betragter i rosenkransen; Han er endnu mere skjult under hostiens skikkelse, og hver dag ved prestens ord fødes Han paany og lever blandt os i ydmyghed og fattigdom, ukjendt af de fleste mennesker. Han er der især i sin lidelses og døds smertefulde hemmeligheder, dette Guds lam, som ved sit blod borttager verdens synder. Bestandig trædende frem mellem Gud og menneskene som et forsoningsoffer, fødes Han stedse paany, for stedse paany at kunne hengive sig for os og meddele os alle til overflod det guddommelige liv, som Han har erhvervet menneskene. Til hver stund er Han i altrets hl. sakrament overøst med fornærmelser, forraadt, fornegtet, forladt af selve dem, Han overøser med velgjerninger; hudstrøgen, tornekronet, haanet, spottet, korsfæstet ved ugudelighed, vrangtro, ligegyldighed, vantro, foragt, had, som daglig tilføies Ham, og daglig bliver hans hjerte, som har elsket menneskene saa høit, gjennemboret med nye smertens spyd. Endelig er Han der i sit himmelske livs herlighedsfulde hemmeligheder. De æresbevisninger, som kirken yder Ham — især paa festdagene for hans høihellige sakrament — fremstiller Ham for os som en konge af udødelig herlighed, der i nydelsen af sin opstandelses forret udøver den magt over aanderne og rigerne, som hans fader har givet Ham til løn for hans arbeide og som pris for hans lidelse og hans død.

Se, det er nogle af de vidundere, som troen lærer os og viser os gennem altrets hl. sakraments slør! — Rosenkransen, som en pave har kaldt for „et kortfattet evangelium“, er som sagt altrets sakraments oplysende tekst, den er en mystisk stige, som hjælper os op fra denne jord, hvor saa mange lave interesser og lidenskaber omtumler os, og som tillader os at naa og mere i dets fylde at besidde altrets hl. sakraments skjulte manna. Den er en guldnøgle, som aabner tabernaklet for os og sætter vor sjæl istand til at undersøge den guddommelige kjærligheds hemmeligheder, som indeholdes her; den er et himmelsk lys, som giver os den

søde trøst at beskue Jesu hellige træk, hans tilbedelsesværdige aasyn, som skjules under sakramentets slør. Rosenkransen hjælper vor tro til at gjennemtrænge de skikkelser, som dølger Ham, og til at styrke sig ved de guddommelige virkeligheder, som er skjulte i dette kjærlighedens sakrament.

Hvor maa disse tanker være trøstende og opmuntrende for vor tro! Hvor maa de tilskynde os til at forrette bedre vor rosenkransandagt foran altrets hl. sakrament! Nei, rosenkransen er ikke et dødt ord, den er en levende virkelighed, som vi gjenfinder paa altret og i tabernaklet. Lad os da med forkjærlighed tage vor rosenkrans, og den være for os en vei strøet med roser, som ved Maria leder os til Jesus og til Jesus i altrets hl. sakrament!

Ved rosenkransen skal Maria føre os til sin guddommelige søn, hun skal hjælpe os til at antænde hans kjærligheds ild i os ved den hl. kommunion; hun skal lære os at samtale med Ham, at ofre Ham vor tilbedelse, at høre og bevare i os hans guddommelige lærdomme. Med hende skal vi betragte i altrets hl. sakrament rækken af de smertelige hemmeligheder i Vorherres lidelse og død. Med hende skal vi endelig under betragtningen af rosenkransens herlige hemmeligheder tilbede Jesus, vore sjæles og hele samfundets virkelige konge, som her har sin trone og er bleven den kristelige dyrkelses midtpunkt, kirkens sjæl, lysets og kjærlighedens sæde, hvorfra al hengivelse og dyd udspringer. Thi denne Jesus, som er i tabernaklet, er der med sin guddoms almagt, herlighed og majestæt, ligesaa vel som med sin nu forherligede hellige menneskeheds guddommelige skjønhed, uendelige fortjenester og naadeskatte.

Lad os da forene i vor andagt rosenkransen med altrets hl. sakrament! Lad os gaa til Maria ved rosenkransen, og med Maria og hendes rosenkrans til Jesus i altrets allerhelligste sakrament!

Julenat,

af C. J. Brandt.

Alt solen sank bag lien,
og mørket snart faldt paa;
jevnt Josef op ad stien
førte sit asen graa.

Han vogted med Guds minde
dets dyre byrde tro;
Maria, den unge kvinde,
han hviled der i ro.

Da bakkens top de naade
og speided i dalen frem.
udbrød de gladelig baade:
„Der ligger Bethlehem!“

Didhen de drage vilde,
til Davids fødeby;
de tænkte, skjønt lidt silde,
at finde sig nattely.

De bankede paa døre,
de bankede paa port;
de maatte se og høre,
man agted dem ei stort.

I byen var alt gjester
og fremmede i flok
af herremænd og prester,
som havde herberg nok.

Men fattigfolk saa silde.
for dem var døren lukket;
thi sommesteds var gilde,
og sommesteds var slukt.

Forgjæves op ad gade,
ad stræde ned igjen,
i hvorsomhelst de bade,
de traf ingen gjesteven.

Kun Josef fandt ved staden
en grotte med krybberum;
der stod og aad i laden
en okse, da de kom.

Sit asen han der mon binde,
fik saa lidt foder frem,
ei bedre den unge kvinde
fik herberg i Bethlehem.

Men Josef tilbage vendte,
han vilde se sit hold,
om ei i by var at hente
lidt hjælp til natten kold.

Da frem han gik saa fage,
hver stjerne glimted svag;
men der han kom tilbage,
det var saa lys en dag.

Han fristedes til at tvile —
var ikke det midienat?
hvert dyr havde glemt sin hvile,
var vaagnet af dvale brat.

Vel saa han ei solens lue;
men dog var det liv og lyst
og dagklart paa himlens bue,
hvor nys var nattetyst.

Kun folk i hof og hytte
de laa i søvnens tvang,
de natten sig selv lod skjøtte,
var glade, den var lang.

De hviled fra dagens byrde
og savned ei bedre kaar,
paa nær en enkelt hyrde,
der vogtede sin hjord.

Saa mild og varm var luften,
trods nyligt vinterslud;
han merked det paa duften,
at træerne sprang ud.

Hvad flyve kunde og kravle,
det var af søvnen vakt,
og bierne saa travle
de fløi paa blomsterjagt.

Men pludselig blev der stille,
saa underlig greb det ham,
i træet taug hver trille,
han ikke en lyd fornam.

Som livet, han saa og hørte,
med ett var slumret ind,
der ei et løv sig rørte,
der vifted ei en vind.

Smaalammene, som dansed
paa enge glad omkring,
ret af forundring stansed
midt i det sidste spring.

Kvæget, som gik at drikke,
de bøiede halsen ned;
men drak, det gjorde de ikke,
som vented de besked.

Og hyrden, som kom gaaende,
opløfted sin stav, at slaa;
men staven den blev staaende,
og hyrden ligesaa.

De bække under linde,
som frydelig sig sno,
selv de holdt op at rinde
i øieblikkets ro.

Og fiskene med finne,
som svam i klaren flod,
med ett saa holdt de inde,
de stirrede og stod.

Sangfugle smaa paa kviste,
som kvidrede og sprang,
sad tause, som de vidste,
nu lød der bedre sang.

Og de, som fløi mod skyen,
som havde sin vinge bredt,
de hviled over byen,
hvor underet var sket.

Al skabningen stod stille,
den spurgte tidende ny,
den ogsaa høre vilde
paa englesang fra sky.

Ja selv den hvalte himmel,
som ruller med stjerner smaa,
holdt stille med sin vrimmel
og lyttede derpaa.

Hist Josef som i fængsel
med baand og bøier stod,
han kunde trods sin længsel
ei røre haand eller fod.

Men knap var lænken falden,
han ilte did saa fast,
hvor han forlod i stalden
sin hjertens-kjær i hast.

Der fik han nyt at vide,
som spaat ham var i løn;
det var ved midnatstide
Maria fødte sin søn.

Der sad paa straa i knippe
den unge moder og saa
paa klude og paa krybbe,
hvor hendes lille laa.

Og lyst det var derinde,
det overgaar al sans,
fra barnets guddoms-tinde
gik straaler ud med glans.

De faldt paa de mørke fjæle,
hvor okse hos asen stod;
de dyr foruden mæle,
de sank den herre til fod.

Menneskenaturens længsler

filosofisk-religiøse overveielser.

Oversat og bearbejdet af pastor Holfeldt-Houen.

(Fortsat.)

Endnu kun en slutningsbemærkning: Man skulde tro, at ifølge protestantismens lutherske lys var det kristendommens store endemaal at nedværdige det fri-baarne menneske til en foragtelig træl ved at udlette hos ham just de guddommelig givne evner i hans sjæl: fornuft og viljefrihed, som gjør ham til menneske.

Den milde og lærde Melanchthon — thi vi maa sige sandheden, Luther stod her ikke alene — bekjendte

sig til den samme fiendtlige og hadefulde lære mod menneskets frie vilje.

Han stempler viljefriheden som „en ugudelig lære, indført i kristendommen fra hedenskabet.“¹⁾

Ligesom Luther negter han menneskets frihed i et og alt. Han siger: „Der er ingen frihed i vor vilje. Alt, hvad der sker, er efter guddommelig forudbestemmelse.“

Ja Melanchthon overgik endog Luther, da han havde den dristighed at forsikre, at Gud virker alting, ondt saavel som godt; at Gud saaledes var ophavsmand til Davids egteskabsbrud og til Judas's forræderi ligesaavel som til Pauli omvendelse — ikke som om Han tilstedede den onde gjerning, men at „det var Gud selv, som virkede gjerningen (!!!).“²⁾

Men det er ogsaa sandt, at Melanchthon i en følgende udgave af sine verker bekjæmper denne sin mening og omhyggelig afholder sig fra at nævne, at den engang var hans.

Det er just det modsatte af, hvad Luther har gjort. Thi ikke alene sætter han sin fornemste ære i at være forfatter til skriftet: „Om slave-viljen“³⁾; men i sin bekjendte trosbekjendelse fra aaret 1529 erklærer han udtrykkelig om den frie vilje, at han „forkaster og fordømmer den som idel vildfarelse“. Luther har vitterlig ikke nogensinde gjenkaldt disse sine lærdomme om „slave“-viljen, men fastholdt dem lige indtil det sidste; og selv om han i sine skrifter skulde modsagt sig deri, har han dog udtrykkelig reserveret sig mod, at det bør tillægges nogen vægt. Luthers forbehold herom er saa merkeligt, at vi i nedenstaaende note⁴⁾ vil anføre endel deraf efter originalteksten, vi har liggende for os.

Herved har da Luther selv afskaaret sine religions-tilhængere al udvei til at skyde sig ind under den paa-stand, at Luther jo som bekjendt har ofte forandret sin lære, at „evangeliets klarhed“ ikke med én gang gik op for ham o. s. v. — Den nyere protestantisme, som Luther har givet navn, maa derfor i et saa væsentligt punkt „sverige til magisterens ord“, eller, til ære for menneskefornuften, sige sig løs fra Luther.

At fremstille hans „medreformatorer“ Zwinglis

¹⁾ Loc. Theol. Aug. 1821, p. 10.

²⁾ id. Edit. Leyden, 1615, p. 1, 173.

³⁾ „Nullum enim agnosco meum justum librum nisi forte De servo arbitrio.“

⁴⁾ Bekenntniss des Glaubens Dr. Mart. Luthers. Erstlich ausgangen Anno MDXXIX. Der sechste Teil. Witteberg, durch Hans Luft, 1553. „Weil ich sehe, das des rottens og irrens je lenger je mehr wird, und kein auffhören isst des tobens und wütens des Satans: Damit nicht hinfort bey meinem Leben oder nach meinem Tod, der etliche zukünftig sich mit mir behelffen, und meine schrift in irthum zu stercken, felschlich führen möchten . . . so will ich mit dieser Schrift für Gott und aller Welt meinen Glauben von stück zu stück bekennen, darauff ich gedencke zu bleiben bis in den tod, . . . und ob jemand nach meinem tode würde sagen: wo der Luther itzt lebet, würde er diesen oder diesen Artickel anders leren und halten: Denn er hat in nicht genugsam bedacht etc. Da wider sage ich itzt als denn, und denn als itzt: Das ich von Gottes gnaden alle diese Artickel habe auff's vleissigst bedacht . . . Ich bin itzt nicht truncken noch unbedacht. Ich weis was ich rede . . . (Derpaa følger i rækken af bekjendelserne paa sit sted): Lere vom freien Willen.

og Kalvins afskyelige lære i samme retning, kun endnu mere potenseret, turde som noget mere almindelig bekjendt, være overflødig. Kirken af England, den presbyterianske kirkeafdeling, methodismen, som Charles Wesley har indstiftet den, andre sekter og partier ufortalt, har trolig fulgt Luther og hans hjælpere i „reformation“-verket. Og det er efter det foregaaende vel ikke formeget sagt, at de har „reformeret“ menneskene slig, at alt det, som kunde mest krænke deres fornuft og udviske deres moralske sans, kort, kuldaste de fornemste evner, Skaberen har nedlagt i menneskets aand og hjerte — det har de lagt til grundlag for sin nye lære og kaldt den: kristendom, evangelisk kristendom!

Men Guds-billedet, som enhver bærer i sin sjæl, og som ingen synd har kunnet udslette, fordi det er den form, Skaberen oprindeligt har givet mennesket som saadant, dette Guds-billede bestaar fornemmeligt i fornuft og fri vilje. Synden har vel formærket og svækket, men ikke helt fordærvet dem. Thi ganske uden disse evners brug kunde selv ikke naaden gjenopreise mennesket.

Og her har vi en religion, som paastaar at være Guds religion, men til samme tid vil udrydde Guds-billedet i os, berøve os fornuftens ypperste gave, udtørre i selve deres kilde alle vor sjæls ædlere tilskyndelser, undertrykke viljefriheden, det høieste og det bedste og tillige det ansvarsfuldeste i vor menneskenatur.

Det er protestantismens religion, der gjør dette, baade theoretisk og praktisk; den kan derfor ikke være den sande religion. Vi maa søge andensteds.

(Fortsættes.)

Blandede egteskaber.

I anledning af den strid, der fortiden staa i Ungarn mellem kirke og stat angaaende blandede egteskaber, var der af biskopperne rettet forespørgsel til Rom, om de turde tillade saadanne, naar loven foreskrev, at gutterne skulde følge faderens, pigerne moderens religion. Under 7de juli svarede statssekretæren, kardinal Rampolla, med pavelig fuldmagt, at de var utilladelige, saalænge ikke de, der agtede at indgaa egteskab, gav fuld sikkerhed for, at samtlige børn vilde blive katolske. Og denne erklæring skulde meddeles presteskabet ved et fælles-hyrdebrev.

Mod jesuiterne

Øves der dog stundom ret og skjel under al den forfølgelse, de er gjenstand for. Saaledes skrev Heinrich Heine: „Stakkars fædre af Jesu selskab! I er det liberale partis skræmmebillede og syndebuk. Aldrig kunde jeg istemme det tilintetgjørelsesraab, som istemmes af mine kolleger, der altid kommer i raseri ved Loyolas navn, ligesom okser, man viser en rød lap.“

D'Alembert, skriver, skjønt gudsfornægter, i „Destruction des Jésuites“: „Med held har jesuiterne

forsøgt sig paa alle omraader: i veltalenhed, historie, oldtidsstudier, geometri, litteratur; der findes næsten ingen art skribenter, indenfor hvilken de ikke har mænd af første rang at opvise Til alle disse midler til at øge sin anseelse føier de endnu et, der har ikke ringere virkning, nemlig korrekthed i optræden og seder.“

Den ædle protestant, Preussens gesandt, v. Rochow skriver forøvrigt i sine breve (side 312): „Jesuiterne er protestantismen mindre farlige end dens egne teologer.“

Reiseliv i Finmarken.

betitles nogle artikler i „Mrgbl.“, som synes rettede mod catholicismen. Den første artikel lovede allerede godt.

Den fortæller nemlig, hvorledes „nordpols-missionens“ første apostoliske præfekt i 1855, dengang som prest, første gang kom til Nordland. Det var den fra skismaet konverterede russer Stefan Djunkowski. Artikelens forfatter siger, han var jesuit; og dette vilde passe saa godt i den mod catholicismen fiendtlige kram, da hr. Djunkowski desværre gjorde sig bekjendt i Nordland paa en alt andet end heldig maade. Men Djunkowski var ikke jesuit eller overhoved ordensmand.

Endvidere meddeler forfatteren, at hr. Djunkowski havde Maria-medaille med til uddeling. „Herved vilde Maria-dyrkelsen — og dermed den katholske kirkes hoveddogme — udbredes og det første grundlag lægges til de protestant-kjæterske lappers omvendelse til den ene saliggjørende tro.“ Her sigtes naturligvis til vorfrues undfangelse uden arvesynd. Men saa langt fra er denne hoveddogmet, at den tvertimod hviler paa en grundvold, med hvilken den maa staa eller falde, nemlig læren om kirkens og om pavens ufeilbarhed. Og denne lære er det specifik katholske hoveddogme.

Slappede begreber

om moraliteten, specielt om selvmords forkastelighed, synes at have vundet indpas blandt protestanterne i De forenede stater. „Mrgbl.“ beretter nemlig følgende:

„Mindet herom [nemlig om indiansk grumhed] har gjort, at de tropper, som ligger i garnison ved indianerterritoriets grænser, den dag idag instrueres til aldrig under en indianerkrig at tømme revolveren ganske, men bestandigt gjemme en kugle til eget brug, dersom man skulde falde i indianernes hænder.“

Frafald!

Pastor Droste i Alt-Pillau (Preussen) traadte for nogen tid siden ud af den lutherske kirke, og mange folk der paa egnen har fulgt eksemplet. Saaledes udmeldte f. eks. den 2den ds. ikke mindre end 50 personer sig i Pillau.

Mirakel.

I Radein (Østerrig). fortæller „Mrgbl.“ atter, at en kvinde hver fredag sveder blod. Indhentet underretning fra Radein godtgjorde allerede for fem fjerdingaar siden, at historien var en avisand. Nu føier „Mrgbl.“ til, at hun sommetider pludselig bliver usynlig. Hvordan det forholder sig hermed, ved vi endnu ikke. Baade den blodige sved og den pludselige forsvinden kan jo forøvrigt godt være sand. Men deraf, at den er sand, følger endnu ikke, at der foreligger et mirakel; det kan jo være en virkning af djævelen. Hovedsagen er derfor ogsaa, at „Mrgbl.“ selv meddeler, at biskopen af Trient har tilstillet geistligheden forbud imod, at valfarter og besøg finder sted.

En 23-aarig pige i Wattenheim har siden apostelfyrsternes fest iaar (29de juni) havt blodig sved, ligesom blodet træder frem paa de til Vorherres saarmerker svarende steder. Medens det staar paa, er hun uimodtagelig for sanseindtryk; derimod lider hun heftige smerter. Fremhæves dette af katolikkerne som et mirakel? Hvad vi ovenfor sagde, gjælder ogsaa her, og sognepresten har derfor gjort sit bedste, forat ikke sagen skulde komme ud.

I anledning af den overlegne tone, i hvilken protestantiske aviser udtaler sig om katolikers tro paa mirakler, fremhæves Luthers tro paa mirakler. Han vilde bevise, at han var sendt fra Gud, og blandt de undere, han til dette øiemed fremførte, var ogsaa, at „medens han havde helt andre tanker, havde Gud pludselig paa underbar maade kastet ham sammen med nonnen Katharina Bora“.

Lyv bare.

noget bliver jo altid hængende, og hensigten helliger midlet! „Dagbl.“ bragte forrige maaned en første klasses skandalthistorie om skriftefaderen i nonneklostret „Sacro Cuore“ i Palmi (Calabrien). Paa forespørgsel i Palmi er der indløbet det svar, at der derved overhovedet slet intet nonnekloster findes.

Proselyter.

I anledning af, at et herværende blad har frydet sig over protestantismens store (!) fremgang i Belgien, er paa vor forespørgsel indløbet følgende oplysning fra svendeforeningens formand i Brüssel.

„Proselytnageriet staar virkelig i flor blandt protestanterne her. Men at der paa 1 aar skulde være faldet 500 [katolikere] fra, det tillader jeg mig at betvile; her i Brüssel alene sikkert ikke; høist har her været 30—40. Og hvad er det for folk? Lutter forkommet skrab, der er blevet protestanter for penges skyld, og det ikke 1 gang, men 5—6 gange, snart hos en tysk, snart hos en hollandsk, snart hos en schweizisk pastor. Mest er det flamlændere uden opdragelse og og kundskaber. Her i Brüssel er der 6 protestantiske præster; i hele landet omtrent 22. De 6 herværende prædikesale har kun tyndt besøg.

„Vi lægger ikke vind paa at gjøre proselyter, men har dog den trøst, at aarlig 6—8 brave og ordentlige

folk afsverger vranglæren; det er blot tyske. Af svendeforeningens protestantiske medlemmer er nogle allerede blevne katolikere, og de er mønsterkristne.“

Til efterlignelse.

„Norsk missionstd.“ skriver i sidste nr.:

„Det har været vor stadige bestræbelse at bringe vore smaa missionsmenigheder til at forstaa, at de maa lære at staa paa egne ben, saasnart kræfterne tillader det. Men det har desværre hidindtil gaaet smaat hermed, og naar man ved, hvor fattigt og plaget folket paa Madagaskar er, saa kan man i grunden ikke undres herover. Imidlertid har de dog bidraget betydelig til opførelsen af sine kirker og skolehuse. Og i det sidste har de ogsaa begyndt at samle lidt til hjælp for menighedens fattige og af og til ogsaa til missionsarbeidet. Eksempelvis skal nævnes, at de kristne paa Ambohimasina nylig ofrede vel 100 kr. til fattigpleien og ca. 120 til missionsarbeidet. Dette er glædelige tegn. Maatte vi snart opleve mere heraf!“ Vi vender os til vore katolikere her i landet og siger ligedan: „I maa lære at staa paa egne ben, saasnart kræfterne tillader det. I maa lære, selv at underholde missionen og dens behov og ikke tænke altid at leve af udlandets almisser.“ Og vi anfører saameget hellere ovenstaaende artikel, som det har været sagt, at vi intet godt kan se indenfor de protestantiske trossamfund.

Et krucifix

ser man kun sjelden i ikke-katholske hjem, og dog er det en oldkristelig brug at have saadanne fremstillinger af vor frelser.

St. Athanasius, der jo døde som patriark af Alexandria i 373, beretter følgende tildragelse:

Der var en kristen, som leiede et hus tæt ved synagogen i Berit. Ligeoverfor sin seng anbragte han paa væggen et legemsstort billede af Vorherre. Senere flyttede han, og forsynet lod det ske, at han glemte at medtage krucifixet. Nogen tid efter flyttede en jøde ind i bekvemmeligheden; han lagde nok ikke merke til billedet; det blev i hvert fald paa sin plads. Men saa kom der en anden jøde til ham og saa det, og manden blev anklaget for synagogen for at være en daarlig jøde, da han beholdt nazarenerens billede i sit hus. De øverste af jøderne begav sig ind i huset, tog krucifixet ned, kastede det paa gulvet og gav sig til at mishandle det og haane det paa lignende maade, som man havde gjort ved Jesus selv. Sluttelig gav de endog billedet et stik i siden. Men i samme øieblik flød der blod og vand ud af den saarede side. Jøderne tog en skaal deraf med hen i synagogen, og enhver syg, der blev berørt med blodet, fik øieblikkelig sin sundhed.

Andre eksempler paa, at krucifixen paa vidunderlig maade har blødt ved tilføjede mishandlinger, beretter kirkens historie. Saaledes opbevares der et i valfartskirken i den mellemitalienske by Genazzano, paa hvilket man endnu ser blodsporene, og sammesteds bliver den

kaarde opbevaret, med hvilket forbrydelsen mod Frelserens hl. billede blev begaaet af en ryggesløs soldat, der havde tabt sine penge ved spil.

Strotanker

af Silvio Pellicos memoirer: „Le mie prigioni.“

Religion og filosofi understøtter hinanden med hensyn til kraft i viljen og rolig fasthed i dømmekraft, og uden disse egenskaber i forening findes hverken retfærdighed, sandt værd eller faste principer.

Lad os beherske indbildningskraften, og vi vil næsten overalt finde os vel.

Lidelser giver mennesket et sandt værd.

Indenlandske efterretninger.

Soulykker. I oktober er der gaaet tabt 111 seilskibe, hvoraf 19 norske, 9 svenske og 6 danske, samt 14 dampskibe, hvoraf 1 norsk og 1 svensk. — Bark „Hanna“ er blevet vrag ved Portaferry (irske sø); mandskabet reddet. — Bark „Søblomsten“ af Grimstad er strandet ved Bahia Blanca. Mandskabet er reddet. — Dampskib „Valhalla“ har under høivande løbet sig med fuld fart paa grund paa Hitteren.

11 udvandrere afgik forrige fredag med „Montebello“.

Ved folketællingen denne gang vil der blive indsamlet opgaver over endel flere ting end tidligere. Alle husdyr som heste, kjoer, faar, svin, gjeder og rensdyr er stadig blevet tallet; men denne gang skal ogsaa medtages hønsene, ænderne, gjæssene og kalkunerne, hvor der er nogen. Bierne bliver ogsaa optalt, men rigtignok i større partier, nemlig i antal bikuber. Hestene og de andre firfødde husdyr skal opføres med sin alder. Foruden udsæd af korn, erter, poteter og andre rodfrugter skal denne gang ogsaa kjøkkenhavevæksterne have sin rubrik, idet deri bliver at opføre, hvormange ar ($\frac{1}{10}$ maal eller 100 kvadratmeter) bliver anvendt dertil.

Udenlandske efterretninger.

Biskopen af Grenoble sagdes nylig at have foreslaaet paven at stifte en ny pavelig ordensdekoration. Imidlertid dreiede det sig kun om st. Petri broderskab, der har til særlig opgave at virke for den apostoliske stol, og hvis medlemmer skal bære en medaille som foreningsemblem. Angaaende denne medaille er det, biskopen har henvendt sig til Rom med bøn om, at paven vil bestemme dens form og godkjende den til brug for foreningens medlemmer.

For fremragende borgerdyd uddeles der aarlig præmier i det franske akademi. Ogsaa iaar er der blandt de udmerkede en katolsk prest, nemlig sogneprest Beraud, der har indlagt sig stor fortjeneste navnlig ved den opofrelse, med hvilken han tager sig af forældreløse og forsømte børn.

Danmark har mistet to af sine fremragende personligheder, nemlig skuespillerinden og forfatterinden fru Heiberg og komponisten Niels Gade.

Et tog er gaaet af skinnerne mellem Calais og Cakau; henved 30 mennesker dræbtes. — Iltoget fra

Ohio er styrtet ned med en jernbanebro; 8 personer dræbtes.

En lavine har begravet 6 italienske soldater ved den franske grænse.

Skøiteløberen Donoghue, der nylig seirede ved et skøitekapløb her i byen, har deltaget i et inter-Herrenveen mod de bekjendteste skøiteløbere og to gange vundet en smuk seier. En engelsk mil løb han paa 3 m. 10 s.

Soulykker. Russisk damper „Waldemar“ er strandet ved Windau og hele mandskabet omkommet. — Under storm er ved Messina en baad forulykket med 5 mand, ved Pobethen (Fischhausen) en fiskerbaad med 4 mand. — I Toulon er et skib med 10 mand gaaet tilgrunde i søndags.

Gjennem isen. I Frankrige druknede ganske nylig paa en gang 3 prester og ved Hamburg 12 halv-voksne piger.

En linedanserfamilie paa 5 personer er frosset ihjel i sin sovevogn i Belgien.

Den store krudtfabrik-explosion, som nylig meldtes fra San Francisco, fandt ikke sted i denne by, men i Taipingsoo ved Yangtsekiang; ca. 350 mennesker omkom. Samtidig skede en lignende explosion i Pahschow ved samme flod; byen gik i brand, og flere hundrede mennesker fandt døden. Misfornøiede soldater formodes at være anstifterne.

En bro i Halifax, ved hvilken der lossedes kul styrtede pludselig sammen uuder vegten; en masse kul og 6 menneskeliv gik tabt.

Blandinger.

Kuriøst. I „Aftn.“ nr. 826 læses:

„Gjennem katolske kirker bruser Doxologia magna's toner, og de andagtige synger: Gloria in excelsis [skulde været excelsis] Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis! I vore kirker gjentager vi, hvad der lød fra de himmelske hørskarer hin julenat for snart to tusend aar siden: Ære være Gud i det høieste, fred paa jorden, og i menneskene en velbehagelighed!“

Hvori ligger her modsætningen mellem det katolske og lutherske? Da englens ikke sang norsk, maa det vel være deri, at de sidste latinske ord betyder noget andet end de sidste norske. Men i nr. 821 læses, at af Skiens nye kirkeklokker bærer den 1ste som indskrift: Gloria in excelsis Deo (Ære være Gud i det høieste), den 2den: In terra pax (Fred paa jorden), og den 3dje: In [skulde ikke staa der] hominibus bonæ voluntatis (I menneskene velbehagelighed). Hvor var saa forskjellen?

Gudstjenesten i St. Olavs kirke.

Søndag den 28de december: Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 5 andagt med katekese.

Torsdag, nytårsdag: Kl. 8 stille messe. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 5 andagt.

St. Halvards kapel, Urtegaden 29.

Søndag: Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 4½ andagt med katekese.

Torsdag: Kl. 8 stille messe. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 4½ andagt.

Ugekalender.

Søndag den 28de. De uskyldige børn i Betlehem (Læst: Aab. 14, 1—5; evang.: Matth. 2, 13—18). — Mandag: Thomas, erkebisp af Canterbury og martyr, † 1171. — Tirsdag, Ferialdag. — Onsdag. Silvester I., pave, † 335. — Torsdag den 1ste januar. Vorherres omskjørelse (Epist.: Tit. 2, 11—15; evang.: Luk. 2, 21). — Fredag. Oktavdag til st. Stefans fest. — Lørdag. Oktavdag til st. Johannes's fest.

Søndag. Oktavdag til de uskyldige børns fest.